

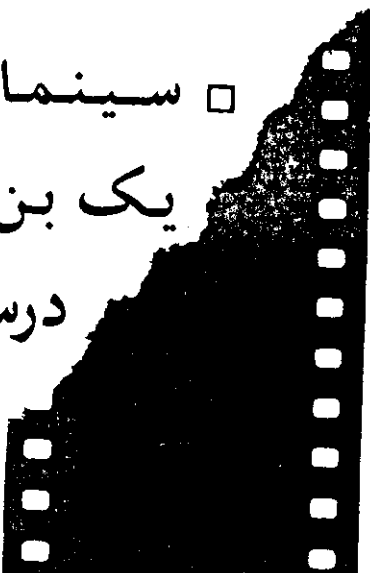

□ سیف الله داد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

□ سینمای چین

یک بن بست دیگر
درسینمای کمونیستی

در یک کشور کمونیستی که مشی فلسفی آن در ماتریالیسم دیالکتیک و شعارهای اجتماعی آن در نفی طبقات خلاصه می شود، سینما به مثابه سلاحی است که با آن می توان مغز توده مردم را آماج تیرهای ایدئولوژیک نمود. روشنفکران، اعضای حزب، آنها که در تشکیلات اداری، نظامی و شبه نظامی مشغول به کار هستند، با مارکسیسم از طریق متون و سخنرانیها و... آشنا می شوند. اما این وسائل خشک و استدلالی برای نگه داشتن توده مردم در شاهراه کمونیسم کافی نیست. بهتر بگوئیم این شیوه ها با نوع بافت ذهنی کارگران و دهقانان که از نظر فکری ساده تر هستند تناسب چندانی ندارند. اما هنر - بالاخص هنرهای نمایشی مثل تئاتر و سینما - قابلیت بیشتری را در این زمینه داراست؛ چرا که نمایش می تواند از طریق قهرمانان خود مسائل لازم را در ذهن بیننده، ایجاد نموده و راه حل های مورد قبول را نیز به خورد آنان بدهد. برای همین هم هست که در چنین کشورهایی رسالت سینما تلقین شعارهای اجتماعی و نگرش فلسفی حزب به توده مردم است. گردانندگان این هنرها بخوبی میدانند که با سینما نمیتوان به مردم آموزش های دقیق ایدئولوژیک داد؛ برای همین هم هست که فیلم کمونیستی، در واقع چیزی بیش از یک اتوبوس تفریحی نیست که مسافران خود را تنها در مسیر خاصی به گردش میبرد. در این مسیر خاص، مسافران مناظر اطراف را که از قبل در مسیر آنان تعبیه شده اند می بینند و همگی به یک سرانجام میرسند: کمونیسم خوب است! کمونیسم ناجی بشریت از چنگال ستم های طبقاتی است! منفعت طبقات دهقان و کارگر در برافراشته شدن پرچم سرخ انقلاب کارگری تحت رهبری حزب کمونیست است! زمام جامعه باید بدست حزب سپرده شود! و...

این سینما، در کشورهایی که به هر شکلی از اشکال، چه با انقلاب دهقانی، چه از طریق کودتای نظامی، چه از طریق ورود ارتش سرخ و تشکیل یک حکومت دست نشانده کمونیستی، به کمونیسم پیوسته اند،

سالها به این رسالت خود عمل کرده است. اما امروزه، با تحولات جبری اجتماعی و تاریخی که در این جوامع رخ داده است، و با توجه به تکراری بودن پیام این فیلم‌ها، سینمای کمونیستی دچار دگرگونی شده است. سرگرم کردن مردم از طریق روایت تصویری قصه‌های مختلف، رسالت جدیدی است که بر دوش سینمای کشورهای کمونیستی نهاده شده است. مدتهاست که محصولات سینمای شوروی، بویژه آنچه در داخل کشور به نمایش گذاشته می‌شود، به پرکردن اوقات فراغت مردم پرداخته‌اند. اروپای شرقی حتی از شوروی هم در این زمینه گوی سبقت ر بوده و فیلم‌های خالص جنسی آنها مشتریان پرو پاقرصی در نقاط مختلف جهان دارد. سینمای چین تازه در ابتدای این مرحله انتقالی است.

سینمای چین تقریباً آخرین سینمای دنیای کمونیستی است که از شعار «سینمای ایدئولوژیک» به نرمی دست برمی‌دارد و بسوی یک سینمای لیبرال-انقلابی رومی‌نهد. تحولی که در سینمای چین در شرف تکوین است، مسلماً جدا از تحولی که در خط مشی حاکم بر چین رخ داده و میدهد نمی‌باشد. دلیل این ادعا نیز بسیار واضح است: سینمای چین یک سینمای دولتی است که تحت نظر کادرهای حزبی برنامه‌ریزی و اداره می‌شود. بدیهی است که در این حالت سیاست‌گذاران سینما، گوش بفرمان حکومت و مجری خط مشی حزب هستند. این امری است که از بدو تأسیس سینمای کنونی چین-یعنی از سال ۱۹۴۹، سال پیروزی انقلاب کمونیستی در این کشور- تا با امروز صادق بوده و هست.

برای آنکه نگاه درست‌تری نسبت به وضعیت کنونی سینمای چین داشته باشیم، بدنیست باختصار نگاهی به تاریخچه سینمای این کشور بیندازیم:

دوره اول: از سال ۱۹۴۹ شروع و تا نیمه دهه شصت ادامه پیدا می‌کند. در این دوره، سینمای چین هم خود را مصروف مبرم‌ترین مسائل انقلاب می‌نماید تا با طرح چندباره این مسائل، توده مردم را به میدانهای

لازم کشانده و آگاهیه‌های مورد نیاز را در آنان تلقین نماید. سینمای این دوره چین، سینمای قهرمانان نبردهای مختلف ملی، طبقاتی و مسلکی است که برای تشکیل جامعه کمونیستی تلاش می‌ورزند؛ سینمای جنگ علیه استعمار و امپریالیسم است؛ سینمای تشجیع توده مردم برای شرکت در جنگ‌های فعلی و ایجاد آمادگی در آنها برای جنگ‌های آتی است؛ سینمای انقلابی است که مفهوم انقلاب را تنها در رویدادهای انقلابی - مثل جنگ علیه اشغالگران ژاپنی و انگلیسی و... یا مقابله با طبقات و اقشار استثمارگر - میدانند؛ سینمایی است زیر سلطه و در اختیار مردان و زنان مصمم و مبارزی که هرگز اجازه نمیدهند «پرچم سرخ» از دستشان بیفتد، آنها هنگام عزیمت به جبهه، فرازهایی از «کتاب سرخ» مائوتسه دون را بعنوان دیالوگ اجرامی کنند و مرگشان در زیر پرچم سوراخ سوراخ شده اما در حال اهتراز سرخ صورت میگیرد. کمتر فیلم انقلابی در این دوره هست که قهرمان آن عضو حزب نباشد و یا در آتش اشتیاق عضویت در آن نسوزد. اخلاقیات این سینما، در اخلاقیات اجتماعی و انقلابی مثل ایثار برای حفظ وطن و فداکاری فرد برای حفظ جمع خلاصه می‌شود. در یک کلام سینمای این دوره، درونمایه فیلم‌ها را از شعارهای انقلاب، رخدادهای انقلابی، ضرورت‌های عاجل تاریخی وام میگیرد. اگر جنگ کره پیش بیاید، سینما در این رابطه فیلم‌های متعدد میسازد؛ اگر احیای کشاورزی در دستور روز برنامه‌های دولت قرار بگیرد، سینماگران بلافاصله داستانهایی را به تصویر می‌کشند که مؤید همین مضمون باشد؛ اگر با اقلیت‌های ملی و مذهبی مشکلی پیش بیاید، بلافاصله سیل توصیه‌های تصویری است که به جانب آنان روانه می‌شود. در این فیلم‌ها که بعضی از آنها راجع به مسلمانان چین ساخته شده، افراد و سران اقلیت‌ها یا اعتقادات خاص خود را کنار گذاشته و به حزب می‌پیوندند و یا با حفظ اعتقادات به همکاری با دشمن می‌پردازند!

بهر حال چنانکه پیشتر هم گفتیم، مشخصه سینمای این دوران،

جنبه کاملاً تبلیغاتی و شعاری آن است.

دوره دوم: که در طول دوران دهساله انقلاب فرهنگی ادامه دارد، سینمای چین به یک سینمای انتقادی - فرهنگی نزدیکتر می شود. انقلاب فرهنگی که به رهبری همسر مائو و با همکاری سه تن دیگر از رهبران افراطی حزب از نیمه دوم دهه شصت شروع و با مرگ مائو و دستگیری این چهار نفر - معروف به باند چهاره نفر - خاتمه میابد، اهدافی نظیر تصفیه عناصر دست راستی و آنها که حقیقتاً به «ایدئولوژی رنجبران» اعتقاد نداشتند، حذف کلیه رنگ و لعاب های اجتماعی، برقراری یک جامعه کاملاً متحدالشکل - حتی در لباس - تعمیق رهبری حزب، خاموش ساختن انتقادات، و... را دنبال مینمود. سینمای چین در این دوره خواهی نخواهی و بدلیل سلطه حزب بر آن در همین راه گام نهاد و به تبلیغ این اهداف پرداخت. امروزه بخش اعظم فیلم هایی که در این دوران ساخته شده نه به خارج عرضه می شود و نه در داخل کشور به نمایش در میآید: البته گردانندگان سینمای کنونی چین مدعی هستند که در آن دوره سینما نیز جزو هنرهای اشرافی محسوب شده و در نتیجه تولید فیلم داستانی به حداقل کاهش پیدا کرده است. بهر حال فعلاً اطلاع جزئی ترین درباره فیلم های این دوره در دست نیست.

دوره سوم: تقریباً از سال ۱۹۷۶ با مرگ مائو، شورش داخلی بزعلیه باند چهارنفره و دستگیری آنها، حذف کلیه پیروان آنها از صحنه سیاست و قدرت، و چرخش در سیاست داخلی و خارجی چین شروع می شود و هنوز هم ادامه دارد. برعکس دوره دوم، سینمای این دوره مشخصاً سینمای ضد انقلاب فرهنگی است. فیلم های متعددی در رابطه با جنایات دارودسته چهارنفره و پیروان فاسد آنها ساخته شده است. در این فیلم ها به ماجراهای قتل ها و توطئه های مرموز، کار اجباری متخصصینی که عمیقاً به ایدئولوژی کمونیستی باور نداشته اند در پست های اهانت آمیزی مانند جار و کشی و شستشوی توالت های عمومی، سانسور شدید مطبوعات،

بغض و کینه‌ها و انتقام‌گشی‌های فردی بنام «بازآموزی» و... اشاره می‌شود. در فیلم «خنده زورکی» استفاده پیروان دارودسته چهارنفره از مطبوعات برای لجن‌مال کردن مخالفین درونمایه اصلی فیلم را تشکیل می‌دهد. «کودک و یولونیست» درباره کودک دهساله‌ای است که درنواختن ویولون مهارت دارد و می‌خواهد وارد مدرسه عالی موسیقی شود اما رئیس مدرسه که در بحبوحه انقلاب فرهنگی پدر این کودک را بعنوان «عنصر نااهل» از همه جا رانده و همیشه نسبت به پیشرفت او حسادت می‌ورزیده، از ورود طفل به مدرسه جلوگیری بعمل می‌آورد. در پایان فیلم با رسوا شدن گردانندگان انقلاب فرهنگی، و حذف رئیس مدرسه، کودک وارد مدرسه موسیقی می‌شود. «داستان یک تیم فوتبال» درباره قهرمان یک تیم فوتبال است که به دلایلی نظیر عدم اعتقاد واقعی به حزب از بازی در تیم‌های فوتبال اخراج می‌شود. با کنار رفتن او تیم فوتبال آنها از یک تیم خارجی شکست می‌خورد. با اختتام انقلاب فرهنگی، او به تیم خود باز می‌گردد و موفق می‌شود کارایی تیم را بالا برده در مسابقه‌ای دیگر تیم خارجی را شکست بدهند.

بنا به اظهار دست‌اندرکاران سینمای چین، از سال ۱۹۷۶ تاکنون بیش از نودفیلم که دارای مضمون انتقاد از انقلاب فرهنگی بوده، ساخته شده است. از بین این نودفیلم، بهترین آنها که شاید بالغ بر پانزده فیلم نشود به دنیای خارج عرضه شده است. اما این بهترین‌ها که نمونه‌های آنها را در بالا مثال زدیم، دارای خط و ربط کاملاً قابل حدس با پایان قابل پیش‌بینی می‌باشد و این خود از آثار بارز «محصولات سفارشی» است.

دوره چهارم: این دوره مشخصاً از دوره سوم قابل تفکیک نیست، چرا که هر دو دوره در یک مقطع خاص تاریخی چین قرار داشته و در یکدیگر تا حدود زیادی ادغام شده‌اند. بینیم پس از حذف دارودسته چهارنفره از مسند قدرت و چرخش درسیاست چین، چه اتفاقات عمده

اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی رخ داده است. در هفت سال گذشته، حکومت چین در صدد ایجاد روابط منظم تر با سایر کشورهای جهان، صرفنظر از نوع نظام آنها برآمده است. روابط سیاسی و اقتصادی و فرهنگی با اروپا و آمریکا روز بروز گسترش و توسعه بیشتری یافته است. صنعت توریسم شکل فعالتری پیدا کرده و برخلاف گذشته که هم صحبتی با خارجیان بلافاصله در حد جاسوسی و خیانت به کشور تلقی می شد، امروزه توریست ها آزادانه با اشخاص عادی تماس حاصل کرده و آنها نیز بدون هراس از تهمت جاسوسی به صحبت با خارجیان علاقه نشان میدهند. مدتی است که آموزش زبان خارجی بویژه انگلیسی جزو ارزشهای اجتماعی درآمده و اخیراً تلو یزیون پکن با همکاری تلو یزیون بی بی سی اقدام به تهیه و پخش برنامه ای بنام «بدنیالم بیا» نموده است که به شیوه ای زیبا، آموزش زبان انگلیسی به علاقمندان را دنبال می کند. برخلاف دوره انقلاب فرهنگی، مردم می توانند از لباس های رنگارنگ و متنوع استفاده کنند و حتی اگر مد ایجاب کند لباس های تنگ و چسبان بپوشند! اگر حکم زن و مرد جوانی که در خارج از خانه همدیگر را می بوسیدند، آزار جسمی و هتک حیثیت بود، امروزه مردم در گوشه و کنار پارک ها و اماکن تفریحی قادر به دیدن چنین مناظری هستند! برخلاف گذشته، منظور از سال ۱۹۴۹ تا سال ۱۹۷۶ است، اگر کسی بتواند سرمایه ای دست و پا کرده و برای خود مغازه ای راه بیندازد و یا به تولید انفرادی کالا بپردازد، نه تنها متهم به «پیشه کردن خط سرمایه داری» نمی شود، بلکه از او بعنوان مرد «اقتصاد انفرادی» تجلیل می شود. بورژوازی کوچک چین امروزه سه میلیون نفر را جذب خود کرده و دولت این «اقتصاد انفرادی» را یار و مددکار خود در ایجاد مشاغل میداند...

سینمای امروز چین، از چنین وضع غیر کمونیستی متأثر است. در بسیاری از محصولات متنوع و رنگارنگ این سینما، از شعارهای دیروز خبری نیست؛ حزب کمونیست به ردیلی که خودش بهتر میداند، از سینما

انتظار سرگرم کردن مردم را دارد. در واقع برای مردم چین که بیست و پنج میلیون بیکار داشته و رفته رفته دچار بحرانهای اجتماعی از قبیل دزدی، آدمکشی، و در برخی موارد اعتیاد هستند، سینمای شغاری دیروز نه تنها مسکن نیست، بلکه چون دائماً ایدئولوژی نجات بخش طبقات را به رخ می کشند - چیزی که در واقعیت، غیر آن ثابت شد - می تواند خطرناک هم باشد! محصولات امروز سینمای چین را شاید بتوان بشکل زیر دسته بندی کرد:

«فیلم های عشقی: غالباً دارای داستانهای تکراری هستند. دختر و پسر جوانی در یک پارک جنگلی، کنار دریا، در صاف اتوبوس، در محل کار، در... با هم آشنا می شوند. مدتی با رمز و کنایه و بعد صراحتاً از عشق سخن می گویند. بعد خانواده یکی از طرفین با ازدواج آنها مخالفت می ورزد و دست آخریا با هم ازدواج می کنند و «اعمال نفوذ فئودالی» را منکوب می کنند و یا با اشک و آه از هم جدا می شوند.

«فیلم های مرموز»: سری دیگر از محصولات جدید را تشکیل می دهند. فیلم «بودای اسرار آمیز» داستان تلاش عده ای از دزدان محلی را برای یافتن جواهرات گرانبهایی که در یک مجسمه بزرگ بودا پنهان شده بیان می کند. یک راهب پیر بودایی از محل اختفای جواهرات آگاه است. هم این راهب پیر با فنون کونگ فو آشنایی دارد، هم دزدان، هم پلیس، و هم یک دختر جوان که برای انتقام مرگ پدرش در دست دزدان نفوذ کرده است! فیلم با این تفصیل به یک داستان کاملاً پرزد و خورد، مرموز و حادثه ای تبدیل می شود. پیام فیلم که در دیالوگهای پایانی فیلم، پس از قلع و قمع دزدان و یافتن جواهرات، روشن می شود این است: «این جواهرات گرانبها تا کنون توسط خلق ها حفاظت شده است!» نکته دیگر در این فیلم، تلاشی است که برای نشان دادن نقطه نظر حکومت جدید درباره آزادی عبادات و اعتقادات مذهبی صورت می گیرد.

«فیلم های افسانه ای»: با استفاده از افسانه ها و داستانهای قدیمی

چین، فیلم‌هایی ساخته می‌شود که تقریباً فاقد هرگونه پیام کمونیستی است. «افندی» نام فیلمی است که براساس شخصیتی افسانه‌ای بهمین نام ساخته شده و ماجراهای زندگی او را در مبارزه با ظلم و ستم اطرافیان سلطان بیان می‌دارد. سکانس افتتاحیه این فیلم، افندی را سوار برالاغ خود نشان می‌دهد که درحالی‌که آواز می‌خواند از جنگل‌ها و کوه‌ها ورودخانه‌ها می‌گذرد تا به خانه خود برود. مناسبات اشخاص در این فیلم از مناسبات اشخاص در فیلم‌های هندی کم‌دی و گنج‌قارونی خودمان کم ندارد.

«فیلم‌های تاریخی»: دسته‌سالمتری را در بین محصولات جدید سینمای چین تشکیل می‌دهند. این فیلم‌ها عمدتاً به بیان سرگذشت دانشمندان قدیم چین در رشته‌های طب، نجوم، زمین‌شناسی، و... می‌پردازند. البته گفتنی است که اکثر این فیلم‌ها زندگی خصوصی این دانشمندان را هم مدّ نظر داشته و در هر کدام چند سکانس به مجالس رقص دربارها و مهمانخانه‌ها اختصاص دارد. این دسته نیز اگرچه سالمتر هستند، اما بهمان اندازه غیر کمونیستی می‌باشند. و پیام عمده این فیلم‌ها نشان دادن جهل تاریخی و دشمنی فئودالیسم نسبت به علم و ارتقاء دانش بشری است.

می‌بینیم که در طول سالهای ۱۹۴۹ تا با امروز، در سینمای چین چرخش‌های متعددی صورت گرفته است که چرخش دوران اخیر که سینمای امروز چین را تشکیل می‌دهد، چرخشی اساسی است. این چرخش اساسی در جهات متعددی صورت گرفته است که مهمترین آنها بیرون آمدن از حصار تنگ میدان سوژه‌هایی است که تا پیش از دوران اخیر بر سینمای چین مسلط بوده است. در گذشته تنها سوژه‌هایی «ارزش» کار کردن داشتند که مستقیماً به انقلاب و مسائل آنی کشور راجع شوند. این محدودیت که ما از آن بعنوان «میدان تنگ سوژه‌ها» یاد می‌کنیم، به سینمای چین یک هویت کاملاً تبلیغاتی بخشیده بود. اما امروزه سینما

تا حدودی زیادی جنبه تبلیغاتی مستقیم خود را از دست داده است و در اکثر موارد به سینمای سرگرم کننده بدل شده است. می گوئیم در اکثر موارد، زیرا که در بین محصولات جدید چین فیلم های ارزشمند هم کم نیستند. بعنوان مثال «امشب ستاره ها درخشان هستند» یک فیلم نسبتاً خوب با بازی زیبایی است که داستان آن برستم های سیاه دوران پیش از انقلاب، از خود بیگانگی و یأس انسانها در آن زمان، و خود آگاهی و بلوغ روحیه انسانی آنها در جریان انقلاب استوار است. فیلم «خنده زورکی» شاید تنها فیلم نسبتاً استادانه ای است که در انتقاد از انقلاب فرهنگی و روحیه مزورانه بوروکرات ها و سردستگان حکومتی ساخته شده است. این فیلم ها اما، هر چه هم خوب باشند، دیگر کمونیستی نیستند، اگر چه از کمونیسم خاصی انتقاد و کمونیسم خاص دیگری را — که امروزه بر چین حاکم است — بستایند. و این همان مشکلی است که سینمای ایدئولوژیک چین بدان دچار شده است: روی آوردن به اومانیسم مترقی فیلم های اروپایی! باید گفت سینمای چین عمیقاً از فقدان پشتوانه ایدئولوژیک رنج میبرد. همانطور که مارکسیسم در امر اقتصاد و سیاست ناتوانی خود را به اثبات رسانده است، و همانطور که حزب کمونیست عاقبت ناچار از ستایش «اقتصاد انفرادی» و مراوده با سایر کشورهای امپریالیست و اعمار آنها شده است — دو امر کاملاً ضد مارکسیستی — همانطور هم روشن شده که بینش تنگ مارکسیستی نمی تواند پشتوانه لایزال و متنوعی برای هنر و بالاخص سینما باشد. بحران سینمای کنونی چین، که امروزه آنرا به سمت یک سینمای لیبرال انتقال میدهد، اگر چه متأثر از وضعیت جدید اقتصادی — اجتماعی آن کشور است، در عین حال از بی برکتی و نازائی تفکر مارکسیستی نیز نشئت می گیرد. تعریفی که مارکسیسم از انسان بعنوان یک موجود طبقاتی که محرک او منافع اقتصادی است می کند، و تفسیر مادی مارکسیسم از پدیده های تاریخی و اجتماعی، آنچنان تنگ و محدود است که نه تنها سینمای چین، بلکه سینمای کلیه کشورهای

کمونستی را به بن بست ایدئولوژیک کشانده است. برای همین است که جملگی ناچار شده اند میدان های تازه ای از سوژه هارا - که جملگی غیرمارکسیستی هستند - بروی سینمای خود بگشایند.

تکراری بودن مضمون بسیاری از محصولات سینمای چین بویژه در گذشته، ناشی از همین بینش تنگ است که فی المثل «انسانها در دوره انقلاب ساخته می شوند». اگر متفکران و دست اندرکاران سینما بپذیرند که عبارت فوق به تنهایی تغییر و تحول انسانها را تفسیر می کند، بناچار در همه فیلم ها به این مضمون متمسک می شوند و حاصل کار، تکرار شدن سوژه ها و پرداخت داستانها، و در نتیجه بحران سینمایی خواهد بود. در واقع تفسیر یک بُعدی از واقعیت چند بُعدی انسان و تحولات جامعه، اگر پشتوانه هنر دزهر مملکتی قرار بگیرد، هنر به کارخانه ای تبدیل می شود که فقط توان تولید محصولات مشابه را دارد. این یکی از دلایل چرخش در سینمای چین، و در سینمای سایر کشورهای کمونستی است.

مسئله حائز اهمیت دیگر، که باز هم از بینش تنگ ناشی می شود، تنگ بودن میدان سوژه هاست. سینمای کشورهای انقلاب کرده، تا مدتها تحت تأثیر تب فیلم های انقلابی است. آنچه بلافاصله از «سینمای انقلابی» در ذهن متبادر می شود، صف کشیدن نیروهای انقلابی و ارتجاعی در دوسو و نبرد فیزیکی بین آنهاست. شاید حدود هفتاد و پنج درصد محصولات چین دارای چنین فرمی است. در این محصولات نیروهای انقلابی، پس از یک دوره کشمکش و مبارزه، ونزول و صعود، عاقبت بر خصم پیروز می شوند. تنگی میدان سوژه ها که فیلمسازان را به رغبت یابه جبر تنها به سوی کار کردن روی سوژه های انقلابی وامیدارد، مردم سینما رو را عاقبت خسته می کند: چرا که تکرار بخصوص در فرم، و بالاخص با پایان قابل پیش بینی، از آفات هنرهای نمایشی و ادبیات داستانی بوده است. چنین مکررگویی هایی، از کیفیت غیر قابل پیش بینی بودن سرانجام و در نتیجه از جاذبه داستان میکاهد. بیننده احساس

می‌کند که مجدداً سرگرم دیدن نمایشی است که بارها تا پایان آنرا دیده است.

این نیز از جمله دلایل چرخش در سینمای چین، و سایر کشورهای کمونیستی است. در واقع اگر بخواهیم به زبان خود آنها سخن بگوئیم، باید گفت که «عمر تاریخی فیلم‌های کمونیستی به پایان محتوم خود رسیده است» این پایان محتوم عبارت از روی آوردن به سوژه‌های دیگری است که اگر چه غیر مارکسیستی هستند، اما جملگی ماتریالیستی می‌باشند. مگر نه این است که هم مارکسیسم، هم کاپیتالیسم، هم اومانیزم و هم لیبرالیسم جملگی اولاد ماتریالیسم هستند؟

به این دلایل است که بیننده آگاه سینمای چین، نمی‌تواند در تفسیر بحران کنونی سینمای چین، با منقدین آن کشور هم صدا شود. منقدین چینی که نمونه نظریکی از آنها را با عنوان تفسیری بر «سینمای چین» خواندید، بیشتر به اشکالات فنی اشاره می‌کنند. ضعف سناریو، بسط غیر منطقی داستان، عدم شخصیت پردازی ظریف، تم‌ها و درونمایه‌ها ضعیف و تکراری، بازیگری ضعیف، و... که در آن مقاله بعنوان دلایل ضعف محصولات کنونی سینمای چین مطرح شده است، در واقع بیشتر به یک سینمای نو پا راجع می‌شود تا به سینمای چین که از سال ۱۹۴۹ تا کنون بیش از یک هزار فیلم سینمای تولید کرده است. بعنوان مثال اکثر این موارد میتواند درباره سینمای ایران صادق باشد، اما برای سینمای چین، هرگز! مگر آنکه بپذیرند که سینمای این دوره چین، بدلیل آنکه به میدان‌های تازه سوژه و به سبک‌های دیگر بسط دوستانه و فیلمسازی روی آورده است، در واقع یک سینمای نو پاست. در این صورت بطور ضمنی «بن بست ایدئولوژیک سینمای چین» را نیز پذیرفته‌اند.